

ŠTEVILKA 2/ Letnik II * marec 2023

ISSN 2820 4808

GALAKTIČNI GLASNIK

VELIČASTNI DAR LEPE BESEDE
BOJANA EKSELENSKEGA

Tema številke:
Slovenski prevod izjemne
knjige *Bela soba*
prof. dr. Zorana Živkovića

- Mlada literatura - Druga epizoda
- Odlomki veličastne proze
- Najave in preostanek

V tej številki:

Uvodnik: Prvi je car	2
Izpostavljeno: Prof. dr. Zoran Živković - Bela soba	4
<i>Nekaj o dosedanjih izdajah Bele sobe</i>	4
<i>Bela soba (odlomek)</i>	5
Mlada literatura - Druga epizoda	8
<i>Vrste proznih del</i>	8
<i>Goveja župca ali gurmanski presežnik</i>	9
<i>Grehi in grešniki</i>	10
Kratki zalogajčki	14
<i>Legenda o Kurtu in meni</i>	15
Dogodki	16
<i>Fanfest 6</i>	16
<i>38. slovenski knjižni sejem</i>	18
Kolofon	19

Bojan Ekselenski, njegovo uredniško veličanstvo

Prvi je car

Galaktični glasnik je prvi zasebni literarni časopis v Sloveniji. Ni kaj, carsko. Od zadnjic (beri: prve številke) se je v leposlovnem svetu Bojana Ekselenskega zgodilo kar nekaj stvari. Krstna številka Galaktičnega vestnika je prišla in minila. Led je razbit. Ups, je pa treba paziti, da ne padem v ledeno vodo pod ledom.

Pred vami je druga številka. Čeprav gre za revijo samozaložnika Bojana Ekselenskega, torej za nekakšno reklamno za njegovo knjižno produkcijo, gre tudi za literarno publikacijo. Zato v reviji ni samo propagandnega mambo đamba, temveč tudi nekaj lepe besede.

No, naj vas odrešim uvodnega nakladanja in propagandnih floskul, kako kul so Bojanove knjige in vam predstavim vsebino te številke.

Velik del zavzema letošnji največji Bojanov projekt. Gre za izdajo slovenske-

ga prevoda knjige *Bela soba*, izjemnega romana prof. dr. Zorana Živkovića. Če ne veste, kdo je prof. Živković, vas popolnoma razumem. Njegove prve knjige je v butični nakladi včasih izdajal Založniški atelje Blodnjak Bojana Meserka. Dvanajst zgodb in čajnica, zadnja Živkovićeve knjige v Blodnjakovi izdaji je izšla »daljnega« 2011. Od takrat se je zgodilo veliko tega.

Prof. Živković je največkrat prevajani, kot sam pravi in poudarja, »še živeči« srbski avtor. Njegove knjige so doživele izjemen preboj v svetovnem merilu in zadnja knjiga, *Bela soba*, je najprej izšla v angleškem jeziku. Prevod njegove najbolj znane knjige, *Knjižnica* (Biblioteka) je izšel celo v Saudski Arabiji.

Prof. Živković je stalni glavni gost Fanfesta, mednarodnega slovenskega festivala fantazijske književnosti, ki se od leta 2017 odvija v Celju v organizaciji Celjskega literarnega društva. Prof. Živković vedno poskrbi za kakovostne literarne vsebine in delavnice. A v Sloveniji že od 2011 čakamo na njegovo leposlovno prozo. Končno so se zvezde poravnale tako,

da bo to čakanje uslišano. Samozaložnik Bojan Ekselenski je konec leta 2022 s prof. Živkovičem sklenil pogodbo o slovenski izdaji Bele sobe.

Gre za vrhunsko prozno delo, o čemer pričajo odzivi tuje strokovne javnosti. V reviji je ekskluzivni odlomek iz prevoda. Naj takoj dodam, da tukaj objavljen del prevoda še ni lektoriran.

Prevajanja se je lotil Bojan Ekselenski, ki ima že precejšnje prevajalsko kilometrično, povezano z jeziki nekdanje Jugoslavije. Bojan tudi piše v nekaterih jezikih bivše države in ima precej objav v antologijah bližnje regije.

Prevajanje Bele sobe je izjemen privilegij spoznavanja izjemne proze. Ko je Bojan prišel do konca knjige, je ostal spričo vodenja pripovedi in zaključka dobesedno brez besed. Knjiga je vrhunska literarna umetnina. Čeprav se na začetku zdi kot sedaj tako popularne kriminalke, pa se hitro pokaže, da se tako samo zdi.

Predstavitve knjige bo na Fanfestu 7, slovenskemu festivalu fantastične književnosti v Celju. Vsi literarni sladokusci si rezervirajte tretji oktobrski vikend.

Posebne najave bodo tudi na konvencijah in dogodkih, kot so Na meji nevidnega (Ljubljana), Sferakon (Zagreb), Meteorita (Jesenice), Poletje v Celju in še kje.

Mogoče naj dodam, da slovenska izdaja ne bo drugačna od izdaj v drugih jezikih. Naslovnica bo ista ...

Toliko o Beli sobi.

***

Bojan pripravlja tudi razširjeno izdajo začetno začetniškega priročnika za pisanje proze, ki se imenuje Mlada literatura – Druga epizoda. Gre za prečiščen in močno razširjen priročnik Mlada literatura. Tudi v tej izdaji je poudarek na obrtniških veščinah, potrebnih za pisanje objavljive proze. Poleg prečiščene in dopolnjene vsebine je dodano nekaj esejev, ki pomembno pomagajo pri prvih pisateljskih korakih.

Osnovni namen priročnika je, priročniški, torej biti pri roki med poskusi pisanja objavljive proze. Ves čas poudarjam »objavljiva« proza in dejansko gre za to. Prozna obrt sestoji iz spleta osnovnih pravil, ki definirajo, kaj je objavljiva proza

in kakšna orodja so potrebna, da se izgotovi objavljivo prozno delo.

V reviji je nekaj drobiža iz priročnika, da dobite občutek o tem, kaj vam Bojan pripravlja.

***

Ampak to še ni vse. Bojan je dokončal osnutek nove zbirke kratke proze. Zbirka je svojevrstna mešanica satire, politične komedije, norčevanje iz politične korektnosti, neresnično o resničnem, resno o neresnem in fantaziranja o fantastiki. In ja, tudi teorije zarot so razgaljene do tistega, kar je pod spodnjim perilom in verjemite mi, tam ni ničesar resnega.

***

Seveda pa ne smem pozabiti na Palčka Bibija. Ta projekt otroške proze se že predolgo vleče in celo predolg ponedeljek je umrl od čakanja.

Skratka, vabljene ste v kamro Bojanovega pisanja. Poleg pisanja tudi prevaja, pravzaprav večino časa porabi za prevajanje v ali iz slovenščine.

V reviji je tudi nekaj proznih posladkov za dobro počutje in pospešitev prebave po zdravem obroku, polnem nezdrave hrane.

Vsekakor si oglejte tudi ključne datume različnih dogodkov, povezanih z Bojanovim literarnim udejstvovanjem.

Vse lepo ...

***

Bojan Ekselenski, njegova uredniška veličina

***

CLD 2001 - 2021
20 let

Bela soba

Nekaj o dosedanjih izdajah Bele sobe

Bela soba je do zdaj izšla v angleščini in srbščini, v pripravi je še nekaj drugih jezikovnih izdaj.

Naslovnico je narisala japonska umetnica Youchan Ito (Togoru Art Works). Tudi slovenska izdaja je z njeno ilustracijo.

Založnik angleške, pravzaprav ameriške izdaje je ugledni Cadmus Press. Izšla je v trdi in mehki vezavi. Obstaja tudi e-knjiga. Vse tri izdaje so na voljo tudi preko Amazona.

Slovenska izdaja bo sočasno izšla v tiskani in ePub obliki. Med njima ne bo bistvenih razlik.

Srbska izdaja je v cirilici.

Zanimivost:

Tudi na angleški naslovnici je naslov knjige zapisan tudi v cirilici.

»Naslovnico je narisala japonska umetnica Youchan Ito.«

Zdaj pa se podajmo na besedilo.

Zoran Živković

Bela soba

1.

Ivana je izginila.

To sem tokom večera postopoma spoznaval.

Tečaj kreativnega pisanja sem, kot običajno, končal ob devetih. Po odhodu osmih študentov, ki se ob torkih ob sedmih zbirajo pri meni, sem pospravil delovno sobo in odšel v kuhinjo, da bi nama z Ivano pripravil večerjo. Od delovnikovih je to najin edini skupni obrok. Redko se je zgodilo, da ne bi bila zvečer skupaj za jedilno mizo. Zdaj je, kakopak, ni bilo, a sem jo v kratkem pričakoval. Ve, da sem po tečaju precej lačen, saj v dneh brez študentov večerjava že okoli pol devetih.

Nisem vedel, kam je šla. Ivana mi vedno pove, kam gre, kot navsezadnje to storim tudi jaz. Danes tega ni storila, ker so bile posebne okoliščine. Namreč, bil sem v veliki časovni stiski, zato me ob odhodu ni hotela zadrževati s tem, kar mi lahko pove ob vrnitvi.

Zdi se, da so se okoliščine že od jutra zarotile proti meni. Moral bi imeti miren dan, a so se kar vrstile nepričakovane obveznosti in nenapovedani obiski, ki so mi neusmiljeno jedli čas. Tako se je zgodilo, da je popravljanje spisov za pouk, namesto zjutraj, prišlo na vrsto šele zadnji trenutek: ura je bila že pet čez deset, ko sem se končno lotil dela, ki je običajno trajalo vsaj uro in pol.

Petnajst minut kasneje me je iz moje zatopljenosti odnesel zračen poljub skoraj brez dotika. Malce sem se zdrznil, ker Ivane sploh nisem slišal, ko se mi je približala izza hrbta. Obrnil sem se in jo videl oblečeno za ven.

Vprašujoče sem jo pogledal, ona pa se mi je samo nasmehnila z našminkanimi ustnicami, mi brez besed pomahala in odšla.

Deset minut sem porabil za gretje že pripravljene večerje v mikrovalovni pečici, pripravo solate in mize v jedilnici. Ivane pa še vedno ni bilo. Kaj jo je zadržalo, sem se vprašal in sem šel po mobilni telefon v

delovno sobo. Šele tedaj mi je padlo na pamet, da mi je mogoče poslala sms ali me poklicala, če se je zgodilo kaj nepričakovanega, pa tega nisem slišal, ker sem imel med tečajem telefon na tiho.

Zelena lučka v zgornjem desnem kotu ni utripala, kar je pomenilo, da ni bilo klicev, sporočil ali elektronske pošte. Vključil sem zvok in poklical Ivano. Odgovoril je ženski glas, vendar ne njen:

»Uporabnik je trenutno nedosegljiv. Obvestili vas bomo takoj, ko bo dosegljiv.«

To je bilo nenavadno. Ivana poskrbi, da njen mobilnik ne zazvoni na neprimeren mestu – na primer v kinu, gledališču, na koncertu, predavanju ali kjerkoli ne želi, da bi jo motili. Vendar nikoli ne ugašne telefona, ga le utiša. Rahlo vibriranje jo tiho obvesti o klicih in sporočilih. Zakaj bi zdaj opustila to navado?

Tega nisem mogel izvedeti, zato bom moral počakati do njene vrnitve. Upal sem v skorajšnjo vrnitev. Črevesje se mi je že krčilo. Vrnil sem se v jedilnico, sedel pred prazen krožnik in strmel v slastno hrano pred seboj, ki se je neizbežno ohlajala. Tako sem stoično zdržal kakšnih deset minut, potem pa sem se lotil večerje, preden bi se popolnoma ohladila.

Vest sem pomiril z mislijo, da mi Ivana ne bo zamerila, ker sem začel brez nje. Naj trpim lakoto, ker ji nekaj preprečuje, da bi prišla pravočasno? In za ugasnjen telefon zagotovo obstaja nekaj preprostih razlag, recimo izpraznjena baterija. Resda se ji to še nikoli ni zgodilo, a kot pravijo, vse je enkrat prvič. Čudno, sem pomislil s polnimi usti, kako človek, ki ga tišči breme, kot je na primer lakota, zlahka najde olajševalne okoliščine, samo da bi si ugaljal ...

Ko sem potešil prvo lakoto, sem z jedjo nadaljeval počasneje. Še počasneje kot običajno. Z odlašanjem sem želel dati Ivani možnost, da morda pride, preden končam, potem pa bova, vsaj na kratko, skupaj jedla. Kot bi se silil jesti nekaj, kar mi ni všeč, sem zaključeval večerjo in je moj vedno bolj poln želodec pregnal tegobe lakote, so se začele pojavljati šibke točke v olajševalnih okoliščinah.

Res je, morda se ji je baterija v mobi-

telu izpraznila, a njen telefon ni edini v mestu. Zakaj me ni poklicala od nekoga drugega? Ne pozna na pamet moje mobilne številke? Možno. Bolj, ko se zanašamo na mobilne telefone, manj se na spomin in postanemo nemočni, ko ti odpovejo. Vendar bi se lahko oglasila na domači telefon. Če številke ne zna na pamet, jo lahko dobi prek informacij.

Nekaj časa sem strmel v prazen krožnik pred sabo, potem sem se dokončno vdal v usodo - ničla od skupne večerje. Že mlačno skledo s hrano sem vrnil v hladilnik in dodal še solato. Ivanin krožnik, kozarec in jedilni pribor pa sem pustil na jedilni mizi. Ko bo končno prišla domov, bo zagotovo lačna, zato bo večerjo pogrela v mikrovalovni pečici. Razen seveda, če je že kje večerjala ...

Pomil sem svojo posodo. Zatem sem se, ker nisem vedel, kaj naj storim, usedel v naslanjač poleg pisalne mize in vzel knjigo, ki sem jo včeraj začel brati - odličen roman Laurenta Bineta *Sedma funkcija jezika (La Septième Fonction du langage)*. Razburljiva knjiga me je prevzela, pa sem se zatopil v branje. Ko sem po približno petdesetih straneh pogledal digitalno uro na polici, je bila ura že četrta enajst. Evo, kako zlahka dobra proza prevladi občutek za čas: bral sem več kot uro, a sem imel vtis, da je minilo komaj dvajset minut.

In ne samo to. Pekla me je vest, ko sem spoznal, da ves čas, ko sem bil ponešen v vzporedni svet romana, nisem niti enkrat pomislil na Ivano. Vsekakor je bil to kompliment Binetu, a tudi neodpustljiva zamera do Ivane, ki se ji je očitno nekaj zgodilo. Nisem se mogel spomniti preprostejše razlage za dejstvo, da je ura skoraj enajst, nje pa še vedno ni doma in ni od sebe dala niti glasu. Kot bi se vdrla v zemljo. Izginila.

Prešnil me je naval panike. Po glavi so mi švigale nekoristne misli - da bi jo šel iskat (ja, a kam?), da bi njeno izginotje objavil preko družbenih omrežij (ja, a nobenega ne uporabljam in ne vem, kako naj to naredim), da pokličem njenega brata ali teto (ja, a njunih telefonskih številk sploh nimam), da povprašam skupne prijatelje, če je kdo kaj slišal o Ivani (samo

po nepotrebem bi jih razburil ob tej pozni uri; če bi kdo kaj vedel, bi mi že sigurno že povedal), da kličem v bolnišnice (ja, a ne dajo obvestil, če nisi v sorodu z bolnikom ali - zmrznilo me je - s pokojnikom) ...

Potem pa, ko sem malce prišel k sebi, se mi je posvetilo, na kaj bi moral najprej pomisliti kot ljubitelj in celo občasni pisec detektivske proze. Ko nekdo izgine, se ničesar ne počne na svojo roko, ampak se primer prijavi Policiji. Čim prej, tem boljše.

***

2.

»Samo trenutek, povezala vas bom z dežurnim inšpektorjem,« mi je odgovoril mlajši ženski glas iz centrale, potem ko sem na hitro razložil vzrok klica in odgovoril na vprašanje, od kod kličem.

Glas je bil še vedno ženski, a tokrat nekoliko starejši, »Višja inšpektorica Sanja Mrvaljević.«

»Dober večer. Tukaj Zoran Živković ...« sem pomolčal in v zmedenosti po nepotrebem dodal: »Profesor ... rad bi ...«

»In pisatelj?« me je vprašujoče prekinila.

»In to,« sem odgovoril po trenutku oklevanja, kot bi mi bila omemba tega neprijetna.

»Izvolite, profesor Živković.«

»Rad bi prijavil pogořešano ... osebo.«

»Ime osebe?«

»Ivana ... Ivana Đurić.«

Iz slušalke je prihajal pridušen zvok tipkanja po tipkovnici. »Ste sorodnik Ivane Đurić?«

»Ja ... pravzaprav ne ... se pravi, kot sem ... čeprav ne formalno ... Skupaj sva ... dolgo ... skoraj dve leti ...«

»Razumem. Poznate njen datum rojstva?«

»Seveda. Deseti julij 1969.«

Ponovno tipkanje.

»Živi v Šajkaški?«

»Tam je prijavljena, vendar ne živi tam. Stanovanje je dala v najem. Pri meni živiva že kakšno leto. Jaz sem v ...«

»Vidim, kje stanujete,« me je prekinila inšpektorica Mrvaljević, ne da bi nehala

tipkati. »Sva skoraj sosed.«

»Stanujete kje blizu?«

»Delam. Na postaji v Novem Beogradu. Prosim za mobilno številko gospe Đurić.«

»Samo trenutek,« sem pogledal v ime-
nik in ji jo narekoval. »Ne bo vam koristilo,« sem dodal. »Njen mobilni telefon je izklopljen.«

»Tudi izklopljen je lahko uporaben. Po čem sklepate, da je gospa Đurić izginila?«

»Morala bi se vrniti že pred dvema urama. Če bi nekje ostala, bi se mi do zdaj zagotovo javila in nikoli ne izklopi svojega mobilnega telefona. Gotovo se ji je nekaj zgodilo.«

»Kdaj ste jo nazadnje videli?«

Za trenutek sem pomislil. »Okoli pol šestih, preden je odšla.«

»Kam?«

»Ne vem. Ni mi povedala.«

»Je to običajno — da vam ne pove, kam gre?«

»Ne, sploh ne. Danes je izjema. Ni me hotela motiti pri delu. Vsaka minuta mi je bila pomembna. Bil sem pozen. Pripravljaj sem se na tečaj za ob sedmih. Kreativno pisanje ...«

»Moja prijateljica je obiskovala vaš tečaj.«

»Svet je res majhen. Kako ji je ime?«

»Kako je bila gospa Đurić oblečena?«
je z vprašanjem odgovorila višja inšpekto-
rica.

Še enkrat sem moral razmisliti.
»Običajno ...«

»Spomnim se, ko mi je prijateljica dejala, da bi jih okarali, če bi lik opisali tako nejasno. Enako je v mojem poslu. 'Običajno' mi ničesar ne pove ...«

Vzdihnil sem. »Nosila je plašč ...«

»Verjetno ne bi šla sredi zime ven brez plašča. Kakšne barve je njen plašč? Kakšne čevlje je imela obute? Je imela kapo, šal? Torbico? Dežnik? Se je uredila?«

Od stramu sem zmajal z glavo. »Ne spomnim se. Bil sem popolnoma zato-
pljen v popravljanje zgodb. Samo na kratko sem pogledal Ivano ...«

»Vaš inšpektor Lukić ima veliko boljši dar opazovanja.« Po njemem glasu sem razbral, da se je nasmehnila.

»Počaščen sem, da veste za inšpekto-
ja Lukića, nikakor pa nisem bil vzornik tega lika. Ravno nasprotno. To bi veliko lažje bila Ivana. Če bi bilo obratno, če bi jaz izginil in bi ona zdaj govorila z vami, bi dobili najnatančnejši možni opis.«

»Mogoče bi lahko imeli inšpektorico kot glavno osebo v novem romanu.«

»Vsekakor. Najprej najdimo Ivano.«

»Potrudili se bomo. Oglasila se vam bom takoj, ko bom imela novice. Upam, da kmalu. Še ne greste spati?«

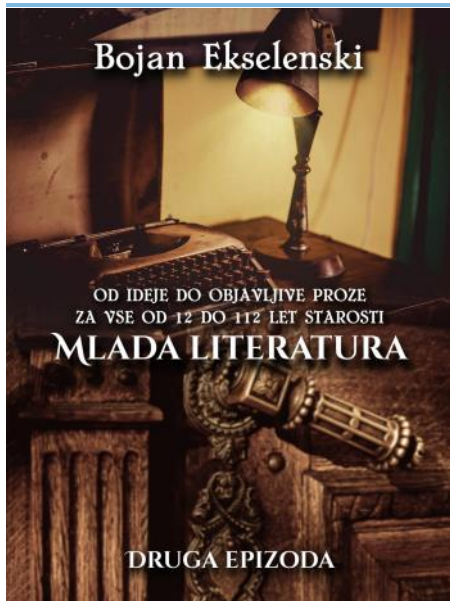
»Kako bi lahko?«

***

Prevod: Bojan Ekselenski

***

Mlada literatura – Druga epizoda

Daljnega 2018, še pomnite tovariši, je Celjsko literarno društvo izdalo priročnik Bojana Ekselenskega, ki je nastal v okviru projekta Mlada literatura. Šlo je za delavnice proze na nekaterih osnovnih šolah v Celju. Projekt je finančno podprla tudi Mestna občina Celje, kar je omogočilo tiskano izdajo.

Priročnik je tanka knjižica, namenjena resnično temeljnemu vpogledu v obrt pisanja objavljuje proze. V priročniku so bile resnično zgolj in samo najosnovnejše vsebine. Zaradi reskromnega obsega pa v priročniku niso podrobnejši vpogledi v proces proznega ustvarjanja. Bojan je sčasoma spoznal, da je čas za nadgradnjo. V vmesnem času se je nabralo nekaj esejev in delavnic, ki resnične osnovne temelje nadgrajujejo z dodatnimi dragocenimi vsebinami.

Koncept priročnika ostaja enak – jezikovno priljuden in vsebinsko prilagojen gradnji trdnih temeljev prozne obrti.

Zakaj se v priročniku izogibam uporabi besede umetnost?

Vsak kipar mora najprej obvladati kamnoseška orodja, da bo lahko z njimi oblikoval kamen. Obvladati mora obrtniške veščine, da lahko izdeluje kiparske izdelke. Šele sčasoma, ko obvlada veščine, ko ne razmišlja več o obrtniških podrobnostih, ima potencial za umetniške izdelke. Nič prej. Kipar, ki ne obvlada materiala, ne more ustvariti umetnine.

Podobno je s prozo.

No, za gušt vam podarjam odlomek, da dobite občutek o načinu podajanja vsebin.

***

1. Vrste proznih del

Velikanska miza ponuja kranjske klobase, zrezke, radič, limone, polnozrnatih kruh, popse, fižol, sladkorno peno, banane, makarone, hamburgerje, hrenovke ... Potem imamo juho, prilogo, solato, glavno jed, predjed ...

Kaj je skupnega temu seznamu?

Gre za različno hrano, oziroma različne vrste hrane. Mogoče se bo kdo spotaknil ob seznam, lahko bi glasno nergal, da popsi ali sladkorna pena niso hrana, kdo od prisotnih bo vzkliknil, da so hamburgerji nezdravi ipd. Podobno je z literaturo. Imamo različne vrste proze in različne žanre. Vsi obstajajo, ker omogočajo povedati zgodbo in zanje obstajajo bralke in bralci.

Kratko rečeno:

V tem kratkem odseku se bomo posvečali samo najosnovnejšim definicijam, pravzaprav skupnemu imenovalcu različnih interpretacij kaj je katera prozna zvrst.

Pomnite, tukaj se učite vožnje in ne motoroznanstva.

Obstaja kaj takšnega, kot je slab žanr ali slaba prozna zvrst?

Nikakor!

Obstajajo samo slabo ali dobro napisana prozna dela. Zažgan hamburger je enako neužitni kot slabo napisana fantastična zgodba. Priročnik vas bo naučil nekaj čisto preprostega, kako **ne zažgati** krompirčka, kako **pravilno** soliti juho in kako dobiti **sočen** svinjski zrezek.

Opnamljam! Ključna je priprava.

Kako jed servirati pa ni delo kuharjev, kot ni delo avtorjev oblikovanje knjige ali revije.

***

1.1. Goveja župca ali gurmanski presežnik?

Definicija kakovosti v književnosti ni podana z žanrom ali vrsto proznega dela. Osnovni kakovosti rečemo tudi glas ljudstva, a za estetski presežnik je zagotovo potreben še glas stroke.

Prva kraljica v deželi proze je berljivost. Neberljiva pripoved je zaželen kot ribja kost v grlu. Šele po obkljukanju berljivosti pridejo še drugi vladarji in vladarice.

Kakovosti ne definirajo količina tragičnosti, travm in trpljenja literarnih junakov, niti ne more vsa literatura temeljiti na veseloigri. Če želimo ceniti luč, moramo spoznati tudi najtemnejšo temo. Pisanje zgodb je raziskovanje življenja. Ta raziskava mora vključevati radost, žalost, strah, pogum, ljubezen, sovraštvo, trpljenje in uživanje.

Dobra literatura, oziroma dobri avtorji so sposobni ubesediti vso mavrico človeških življenj. Ubeseđenje je lahko realistično, skoraj dokumentaristično, lahko pa doda več ali manj domišljjskih elementov ali se poda v čisto fantastiko. A še vedno gre za zgodbo o življenju. Tako Rdeča kapica kot Vojna in mir so zgodbe o življenju.

***

V svetovnem merilu fantastika, oziroma proza z **elementi fantastičnega**, predstavlja **70%** vsega objavljenega. Le **30%** pa temelji zgolj na **realnem**. Skratka, odstranimo plašnice z besede fantastično, fantazijsko ipd. Seveda pa moram takoj poudariti, da je med tistimi 70% le manjši delež, ki ga lahko uvrstimo v območje fantazijske književnosti. Za ilustracijo, velik del žanra kriminalk sodi v območje »fantastičnega«, saj je večina likov in zapletov plod avtorjeve/ičine domišljije. Da, res je, Tadej Golob piše fikcijo in ne proze po resničnih dogodkih.

Mogoče je zanimiv še en podatek. **95%** vse literature, ne glede na žanr, sodi v velik koš t. i. **trivialne književnosti** in kot takšna verjetno ne bo preživela zoba časa. Trivialno ne pomeni nekakovostno, temveč pomeni, da ne gre za literarni presežnik, ki bo postal del klasike. Seveda je med trivialno literaturo tudi **izrazit pofl**, ki je našel pot na knjižne police samo zaradi zadovoljevanja najmanjšega **skupnega imenovalca**. Vsak krompirček pač ni dober. Tudi Michelinove zvezde ne dobi vsaka kakovostna ali celo odlična restavracija, temveč le majhen odstotek njih.

Seveda pa je v množici običajnih restavracij tudi precej gnilih jajc z nekakovostnimi sestavinami in slabo pripravo. Saj poznate plažne čevapčiče, ki so občasno vsaj užitni, ker je pač treba

nekaj pojesti, a običajno bolj spominjajo na žvečilni gumi z napačnim okusom.

Kaj definira klasike?

Določajo jih estetska merila in časovna oddaljenost. Njihova vrednost ne izginja v času, temveč definirajo neki čas.

Pisanje **trivialne** literature je podobno **vsakodnevnu** kuhanju, saj ne moremo vsak dan uživati v vrhunskem gurmanstvu. Skoraj nihče ne more vsakodnevno uživati v kosilu z nekaj hodi in izbrani pijači. Nekako **95% hrane je vsakdanje**, namenjene spodobni **potešitvi** lakote. Goveja juha, pražen krompir, kuhana govedina, kakšen »šnicl«, hren, solata in sladica so namenjeni kakovostni potešitvi lakote. Tudi makaroni s paradižnikovo omako in solata so vsakodnevna hrana. In, glej ga zlomka, nekako 95% hrane pojemo zaradi zadovoljevanja potrebe po hrani, samo pri 5% pa gre za vsaj malce gurmanskega uživanja.

Torej lahko potegnemo vzporednice med kuhinjo in književnostjo. **95%** literature je trivialne, zadovoljevanju običajnih bralnih potreb, a **5%** je tista pika na i, **literarni nadstandard.**

Zaključek?

Vsaj na začetku svojega proznega popotovanja **si ne delajte skrbi** z literarno vrednostjo svojega pisanja. Pišite, ker to radi počnete in trudite se za lastni pisateljski napredek. Najprej spišite pripoved, ki bo vredna objave in branja. Tu se začne resna pisateljska pot.

Kot ne morete vsakodnevno jesti vrhunskih testenin, ne morete vsak dan spisati knjige za Nobelovo nagrado, a mnoge boste razveselili s spodobnim pisanjem in to šteje.

O tem v nadaljevanju podajam malce drugačen zorni kot.

***

Še malce iz 3. poglavja. Tako boste dobili občutek, na kaj vse je treba pomisliti, preden začnete s pisanjem pripovedi.

***

3.1. Grehi in grešniki

Ne bom vas pretirano mučil s tem, kakšne **napake** zagrešijo **neprevidni avtorji**. Raje pljunimo v roke in se jim **izognimo**.

Pri pisanju romana ali tudi daljše zgodbe si verjetno pomagata s **sinopsisom** ali vsaj z okvirno idejo. V dobi računalnikov in informacij na dosegu roke je ob obilju dostopnih informacij marsikaj lažje izvedljivo. Kljub vsemu pa vsa ta dosegljivost na klik ne ukinja potrebe po **izobraževanju**. Upam, da si za malce daljše prozno delo naredite seznam »igralk« in »igralcev«, lokacij, okvirno časovnico dogajanja ipd.

***

3.1.1. Zgodovina je učiteljica

Naj predstavim **hipotetični scenarij** vaše nove uspešnice.

Spisati želite **roman o dvornih spletkah** na dvoru celjskih knezov na vrhuncu njihove moči. Spletke med velikaši se vedno dobro berejo. Mali ljudje uživajo, ko si veliki zarivajo nože v hrbte. Še večje veselje jim prinese, ko hlapci valjajo njihove žene in jim podtikajo podtaknjence. Zanimivi so tudi kraljevski pankrti, ki imajo glavne vloge v precejšnjem številu pripovedi. Večkrat se zaključijo tako, da prevzamejo prestol in skočijo pod kilko lepi princesi in mimogrede vzamejo mero kakšnemu nadutemu plemiču z izvrstnim rodovnikom.

Ljudstvo ljubi, kako varajo en drugega, kako počno žgečkljivosti in packarije. Želja spoznavanja drobnih življenjskih nerodnosti in slabosti mogočnih je del naše podzavesti, saj s tem blažimo občutke lastne majhnosti. Zato so naklade rumenega tiska tako velike. Ljudstvo se od nekdanj naslaja nad prizori iz intimnih koticov kronanih in drugače pomembnih glav.

Kakšen je postopek, preden sploh začnete graditi **okostje zgodbe**?

Ljubezenska prigoda Friderika II in Veronike Deseniške je prijazna do literarne obdelave, zato je bila že kar neokusno velikokrat ubesedena v prozi in poeziji. Kaj boste storili? Zgodovina je

RAZISKAVA!

odstrla kar precej megle, vendar je še vedno dovolj streliva za zanimivo zgodbo. Ženske so zaljubljene v takšne prigode, nabite s čustvi in ne bodo jezne, če jim ustrezete s čim primerno začinjnim iz domačih logov. Če ne veste, Celjski so marsikaj uredili s svojo ženitno diplomacijo. To je bil običajni način sklepanja zavezništev v tistih zabavnih srednjeveških časih. Do moči niso prišli, ker so takšni frajerji z bridkimi sabljicami, temveč predvsem s čari svojih žensk (saj poznate Barbaro Celjsko!). Včasih si sovražnika kupil s svojo sestro ali nečakinjo.

Kako boste zgrabili za roge takšnega pripovednega bika? Najprej boste pobrskali po spletu in zbrali vse informacije o obeh udeležencih. Ravno na spletu se valja kar veliko informacij.

Bo to dovolj?

Najbrž ne. Spoznati morate takratno dvorno etiko, življenje v srednjeveškem Celju in na drugih lokacijah dogajanja. Če želite ostati na tej strani **realnosti časa**, o katerem pišete, ne smete pozabiti na čisto običajne stvari:

- ⇒ Higiena,
- ⇒ Prehrana,
- ⇒ Oblačenje,
- ⇒ Bonton pri mizi, v družbi in službi.

Veroniki Deseniški zagotovo ni na tla padla zobna ščetka in ni se ji izpraznila baterija depilatorja. Če želite podrobnosti, vam ne uide tudi kakšen obisk muzeja ali **debata s strokovnjakom** za tisti zabavni čas. Naj vam znanec izpove, kako naj bi bilo takrat po mnenju stroke. Presenečeni boste, kako vam bodo radi brezplačno pomagali. Ob objavi knjige se jim ustrezno **zahvalite** z navedbo vira ter seveda brezplačnim in podpisanim izvodom knjige. Ni odveč, da jih povabite kot goste na prvo predstavitev. Ljudje imajo zelo radi, če se na primeren način ceni njihov trud. Četudi se bo vaša zgodba dogajala v domišljinskem okolju, vam bo to znanje koristilo.

Če boste vse skupaj zastavili bolj širokoptezna, vas čaka še študij širše

zgodovine in kar veliko predanega iskanja. Kdo je s kom jahal v boj, kdo je komu zaril nož v hrbet, kdo je s kom skočil v posteljo, koga so slekli iz kože in podobne vsakdanjosti tistega časa morate znati na izust, tudi sredi noči.

Mislite, da ne potrebujete podrobnosti?

Pa še kako so potrebne, če je zgodovinski čas pomemben za izvedbo pripovedi. Daljša, kot je proza, več podrobnosti morate obvladati. Natančna literarna rekonstrukcija časa dogajanja vaše zgodbe je tudi priča o **vaši verodostojnosti**. Ravno to je avtorjeva najpomembnejša valuta. Poigraymo se malo!

***

Čas Ulrika II Celjskega ...

V grajski pekarni pripravijo lepe koruzne hlebce in skuhamo fino krompirjevo juho, za vrhunec pa postrežemo z buteljkami Celjana letnik 1450. Pred vse položijo fini srebrni pribor.

***

Če v gornjem odstavku niste opazili lapsusov, je mogoče bolje, da še ne začnete pisati prigod iz naše slavne srednjeveške preteklosti.

Celjski grofje so »luzerji«, raje pišem o antičnem Rimu.

Mogoče imate celo prav, saj smo se, glede na množico srednjeveških zgodovinskih in fantazijskih romanov, že malce prenajedli tega zabavnega zgodovinskega časa. Posebej me zabavajo ameriški avtorji, ki radi za Evropejce

pišejo evropsko zgodovinsko fikcijo. Za pokanje od smeha! Še zlasti takrat, ko dodajo še svojo politično korektnost.

V službi sodobne politične korektnosti na evropski dvor sredi 10. stoletja postavijo temnopoltega viteza v spremstvu azijske morilke. Saj nimam ničesar proti obarvanim in spolnim manjšinam, a ne sodijo v zgodbo, ki želi slediti evropski zgodovinski realnosti 9. stoletja. To so pač bili precej patriarhalni časi.

Kako se lotite antike? Navdušeno se primete zgodbe, ki se bo dogajala v antični Emoni. Najprej je dobro vedeti, da je bila Emona sprva vojaška postojanka, ki se je naravno razvila v naselbino. Zagotovo je ne morete počastiti s Cezarjevimi obiskom, saj je bila ustanovljena dobrih 50 let po njegovi smrti (saj veste - *Et tu, Brute?*). V tisti čas tudi ne morete postavljati recimo krompirja ali svinjskih zrezkov. Pomislite, niti potice in kranjske klobase z zeljem niso poznali. Pa na ljubljanski motovilec pozabite. Pri opisovanju rimskega dogajanja se ognite sodobnemu miselnemu univerzumu znotraj ljubljanske obvoznice. Antična Emona je bila takrat daleč od centra sveta. Predvsem pazite pri imenih, saj še ni bilo Marij (bili so Mariji), Janezov, Mick ali Lojzov. Tudi Pia ali Iza in slična imena so bila še skrita v božjem siju. Priporočam kakšen vir o rimskih imenih.

***

Tudi klenih slovenskih kmetov še ni bilo. Torej pozabite na tragično usodo trdoživega slovenskega kmeta na plazovitem pobočju. Tudi njegovega

tujega tlačitelja še ni bilo.

Pri raziskavi za knjigo pozabite, znova ponavljam, kar ste videli v ameriških filmih in nadaljevankah. Seveda od vaše zgodbe ne pričakujemo, da bo zvesta zgodovinska kronika. Saj, pri svetnikih, ne pišete zgodovinskega eseja, temveč leposlovno delo. Kljub vsemu pa mora logika pripovednega sveta držati vodo.

***

Mogoče niste ljubitelj zabavnih antičnih in srednjeveških časov.

Imate raje norosti 20. stoletja?

Prva svetovna vojna je po krivici spregledana, mogoče zato, ker ni bilo partizanov in domobrancev, zaradi katerih si v lase skačejo zafrustrirani nespodobneži.

Vsekakor ne morete omenjati temnopolnih pilotov v zračni bitki prve svetovne vojne, ker jih v tistih rasističnih časih pač ni bilo. Tudi ameriška vojska sredi leta 1916 ni bila niti blizu Evrope, saj so prvi ameriški kontingenti prišli šele spomladi 2018.

Tudi specialci, recimo Mornariški tjulnji, so bili še daleč od svojega obstoja. Zato v leto 1916 nikar ne postavljate reševalne akcije ameriškega generala iz nemškega ujetništva s skokom padalcev v nemško zaledje. Še huje je, če bi generala reševali iz italijanskega ujetništva, saj je Italija leta 1915 zarinila nož v hrbet svojim dotedanjim zaveznikom in v vojno stopila na strani antante (poguglajte »Rapalska pogodba« ali »Rapalska meja«). Še tako briljantno povedana zgodba ob prej omenjenih premisah izpade popolno potovanje v deželo *Debilano*. Takrat še ni bilo niti padalcev, niti Američanov v nemškem ujetništvu, a Italijani se niso vojskovali proti zaveznikom.

Vam diši Soška fronta? Hočete dobiti subvencijo za opisovanje junaštev slovenskih fantov na strani zaveznikov? Ta bo malce težka, kajti večina slovenskega narodnega ozemlja je bila pod Avstro-Ogrsko in ta ni bila na zavezniški strani. Kleni slovenski mladci so vojaščino službovali v ječi narodov, kot so radi dejali za Avstro ogrsko monarhijo. Redki so bili na italijanski strani fronte in so služili samo za »kanonfuter«. Na italijanski strani soške klavnice ni bilo nobenih Maistrov in podobnih junakov, ki smo jih upravičeno počastili s kipi.

Glede slovenske vloge na strani zaveznikov dobro proučite vire.

Če vas mika »čudež pri Kobaridu«, ta ne gre brez Nemcev. Ste vedeli, da je znani nemški general Ervin Rommel sodeloval v tistem preboju? Takrat seveda še ni bil general, temveč mlečnozobi poročnik. Tiste dni je kolovratil pri Kolovratu. Če ga omenite v svoji pripovedi, ne uporabite njegovega znanega naziva Puščavska

lisa. Tega je dobil zaradi svoje avanture v letih 1941 do 1943 v puščavah Severne Afrike.

Tudi v Sloveniji imamo še veliko odličnih možnosti za pisanje zanimivih pripovedi in ni nujno, da se predate ničkolikokrat prežvečenemu literarnemu trpljenju ali travmam majhnih lokalnih posebnežev. Vsa zgodovina slovenstva ni zgolj boj malega človeka, čeprav je to pomemben del naše preteklosti. Vsekakor pa vam ne uide proučevanje življenja in dela ljudstva v času in prostoru, ki ste se ga namenili leposlovno obdelati.

Zavedajte se, da obstaja še kaj več od bizarnih likov v bizarnih okoliščinah.

Vam težim z »moškimi« temami? Pa poskusimo drugače!

Vas zanima ljubezenska prigoda srednješolke iz Trsta v letu 1905? Bi opisovali njeno ljubezen do postavnega sošolca, najpopularnejšega športnika na šoli? Težka bo, saj so bila dekleta v tistem času bolj ali manj strogo ločena od fantov in zagotovo ni bilo popularnih športnikov.

Kako izpade ljubezenska zgodba o mladenki, ki leta 1855 zamudi na zmenek zaradi čakanja v vrsti na volitvah za avstro-ogrski parlament?

Jo je želel njen zaskrbljeni izvoljenec klicati iz govorilnice, a se ni oglasila na telefon? Ubogi on. Saj mogoče bi kaj takšnega poskusil, a leta 1855 še ni bilo telefonskih govorilnic, niti volilne pravice za ženske. Gospod Graham Bell je daljnega prednika »touch screena« izumil šele leta 1876, a še kar precej let je minilo do uporabnega razmaha telefonije. Zaskrbljeni Miha leta 1855 svoje Marije ni mogel iskati s telefonom. Niti s telegrafom ne, saj nikoli ni bilo akcije »Telegraf v vsako slovensko vas«.

Se vam lahko leta 1903 zgodi, da z avtomobilom dohitite izvoljenca in se mu izpoveste, ko vam je malo za hec pobegnil s konjem? Ni šans! Leta 1903 so bili avtomobili silno neergonomična prevozna sredstva. Glasno so ropotali, se tresli, iz njih se je obilno in smrdeče kadilo, a premikali so se po polžje. Tudi vašemu možu leta 1901 ne morejo vzeti šoferskega dovoljenja, saj tega še niso poznali. So pa pred razmahom bencinarjev poznali električne avtomobile ... A težko govorimo o kakšnem razmahu.

Leta 1919 niste mogli v lekarno, da bi za svojo drago vzeli škatlico Ospena. Penicilin, prvi antibiotik, je leta 1928 odkril Alexander Fleming (in za to odkritje dobil Nobelovo nagrado). Šele na začetku 40-tih let 20. stoletja se je začel praktični razmah proizvodnje penicilina in drugih antibiotikov. Pozabite na virozo v Prešernovem času. Beseda virus se je pojavila bistveno kasneje.

Ja, tako zabavno je bilo v starih časih. Z malce nespretnosti se vam lahko v pripovedi zaredijo kolonije neumnosti. Z njimi pa ... adijo verodostojnost.

Težave imajo avtorice in avtorji že s precej bližnjo preteklostjo.

Pojdimo v leto 1988!

Mojca je lajkala Tejin fejsič. Miha je poslal mejl Johnu v Huston. Tamara in Tim sta postavila spletno stran svojega novega podjetja za izposajo električnih skirojev.

In še nekaj zlobnega, Karli ni hotel Robiju dati GSM številke Ane.

Predsednik Slovenije je obiskal Ukrajino in Belorusijo.

Se strinjate z logiko zgoraj zapisanega? Gre za 35 let v preteklost ...

Svet se vrti in mi z njim.

***

Kratki zalogajčki

Omenil sem zbirko kratke proze s pisanim vsebinskim pedigrejem. Od zadnje zbirke, **To se lahko zgodi tudi vam**, je minilo že 4 leta. Uf, kako čas hitro brzi.

Bojanova kratka proza nastaja sproti, pač po navdihu. Nekatere zgodbe so pisane posebej za posamezne razpise (V zavetju besede, Regia Fantastica, Refesticon), nekatere pa kar tako, ko se mi zazdi, da je vredno kaj povedati.

Vsem proznim zalogajčkom je skupno to, da je avtor užival med njihovim ustvarjanjem. Navdih in pravi občutki morajo steči in takrat nastane užitna prozna jed.

Kaj to pomeni, da je Bojanova proza zgolj veseloigra za plažno razvedrilo?

Hja, tudi tam jo lahko berete. Eno od zabavnih proznih opravil je pisanje razglednic. To je kratkih grizljajčkov v desetih standardnih vrsticah. Saj na razglednico načeckamo nekako do deset vrstic predvsem vtisov.

Tukaj je, samo za vas, košček ciklusa »**Legende o Kurtu in meni**«.

***

Legende o Kurtu in meni

Toplina

Ne pomnim takšne poletne vročine. Še Savinja, kamor namakam noge, je kot termalni vrelec. Savinjske kopele so polne ljudi. Tedaj ... Kje je moja Jožica? Sunkovito se ozrem okoli sebe. Sam sem. Hlad me ovije. Obrnem obraz proti soncu, pripremem oči, poboža me prijetna toplina.

Sunkovito odprem oči. Vroči piš za hip odžene leden ruski veter. Kurt me cukne za raztrgan rokav:

»Tole je šlo za las.«

Oprijel sem se puške in previdno pogledal iz zaklona. Silhueta Moskve je v dosegu, a tako daleč.

***

Rosa

Ljubitelji vročega podnebja zagotovo ne razumete moje strasti. Ellesmere Island je daleč na severu, kot del Dežele kraljice Elizabete. Julija je to fina destinacija, saj se ti ne more zgoditi, da te ujame tema. Pa še vroče ni.

Kurt se je zarežal:

»Danes je res izparina, kar deset stopinj je.«

»Bom še malce zadremal,« sem se odločil in zaprl oči.

Odprl sem oči in glasno izdihnil:

»Presneto, maska se mi je zarosila.« S skafandrom je tako nerodno racati po mrtvi puščavi umorjene Zemlje.

***

Portal

Moči so me že zapuščale. Kar zavidal sem Kurtu, kako si je izsekal pot iz obroča in si priboril nekaj sekund za požirek iz meha.

Kostkoti jurišajo kot delirijasti kroniki na zastonj šnops: »Kurt! Teh ne zmanjka!«

Prhnil sem in še okreplil svoje mahanje z mečem. Kostki so frčale naokoli. Končno sem se prebil in s Kurtom skočiva v portal.

Snel sem si VR očala in pogledal skozi rešetke celice. Stražar kostko se je pomenkoval z zombijevskim šefom.

***

Hipokrat

Pacientov nikakor noče zmanjkati. Zagotovo je v to zanikrno vas iz blata in trsja prišla polovica Afrike. A Hipokratova prisega ne dela razlik.

Starejši ženski, mogoče niti ni tako stara, sem očistil in povil razjede. Njene hvaležne oči so poplašale moj trud.

Med enim in drugim revežem stopim v senco košatega drevesa. Naenkrat me prešine. Kaj vraga počnem tu?

Stresem z glavo. Za hip sem zadremal. Esesovska kapa je padla na tla. Kurt je zakašljaj. Aha, naj se predstavim - Sem Josef, Josef Mengele, vaš osebni zdravnik.

***

Poetični navdih

Gostilna je moj (drugi) dom. Natakara Kurt me vedno gleda postrani, saj cele dneve zasedam mizo v kotu in žulim ceno brozgo. Nihče noče prisesti. Najbrž vsakogar odžene moj vonj, ki ni ravno aroma svežih vrtnic. Ceno vino je edini luksuz, ko sledim nedoumljivemu poetičnemu navdihu.

Zatopljeno sem iskal poetiko. Moj lirični subjekt je neumorno pletel mrežo iz kakofonije občutij. Zdaj bo. Zdaj.

Tedaj je izbruhnilo. Ne na papir, temveč skozi usta na tla. Čutil sem besen Kurtov pogled.

Zrl sem v strop. Znova sem padel s postelje.

***

Dogodki

Bojan Ekselenski seveda ne čaka krizem rok, da bi njegove knjige dosegle široke ljudske množice. Za svoje literarne otroke se je treba potruditi, pravzaprav močno garati, da najdejo pot do bralstva. Lani smo se končno rešili večine spon protikoronskih ukrepov. Končno smo imeli knjižni sejem, kot se spodobi, torej s stojnicami in množicami obiskovalcev/-k. Fanfest je bil po dveh koronskih izvedbah brez omejitev. Še pomnite tovariši PCT? Pa maske in sezname z mejenjem temperature?

Hvala nebesom in peklu, da smo se tega rešili. Vsaj do naslednje epidemije.

***

Fanfest 6

Prvič je Celjsko literarno društvo organiziralo Fanfest, slovenski festival fantastične književnosti leta 2017. Letošnje leto so organizirali šesto izdajo in zaokrožili prvo petletko.

Festival je mednarodno naravnani, predvsem gre za sodelovanje z državami bližnje regije. Tudi letos so prišli gostje iz Črne gore, Hrvaške, Srbije in seveda ak-

tivni domači avtorice in avtorji fantastične književnosti.

Glavni gost je tudi tokrat bil prof. dr. Zoran Živković, avtoriteta fantastične književnosti tudi v svetovnem merilu. Poleg njega so se festivala udeležili organizatorji sorodnih festivalov bližnje regije in avtorji in uredniki, s katerimi aktivno sodelujemo.

Žal je bilo nekaj odsotnosti zaradi bolezni in težav zaradi potovanja.

Slovensko avtorsko sceno so zastopali Andrej Ivanuša, Barbara Ribič Jelen, Darka Lampič, Domen Mohorič, Dominik Lenarčič, Ivan Šokić, Jakob Konda, Matej Krajnc, Matic Smerdu, Matjaž Marinček in Bojan Ekselenski, kot predsednik organizacijskega odbora.

Praviloma so na festival vabljeni avtorji/-ice, ki prispevajo literarna ali esejiistična dela za Supernovo in/ali fanfestov mednarodni literarni razpis.

Glavni del programa se je odvijal v soboto. Delovno se je začelo že ob 10h zjutraj. Prva programska vsebina je bila posvečena regionalnim festivalom in konvencijam.

Dragić in Andrija Rabrenović iz Črne gore sta predstavila Refesticon, ki se koncem junija, vsako leto, odvija v Bijem Polju (Črna gora). Festival je že od začetka začrtan kot mednarodno regionalno srečanje avtoric/-jev fantastične književnosti.

Predstavljena je bila tudi tema za naslednji Refesticon – Transhumanizem. Gre za izredno aktualno tematiko, povezano s tem, kam gre razvoj človeštva.

Tihomir Jovanović iz Srbije je predstavil regionalno zbirko Regia Fantastica in fanzin matičnega društva Sci-Fi.

Konvencija SFteracon se načeloma odvije vsakih 5 let in ima mednarodni značaj.

Vanja Kranjčević iz Zagreba je predstavila Društvo Sfera, ki je eno najdlje delujočih evropskih društev ljubiteljev znanstvene fantastike in fantastike z izredno razvejano mednarodno dejavnostjo.

Sferakon je bila sprva samo konvencija za znanstveno fantastiko, kasneje se je razširila na vsa področja fantazije. Letos je bil Sferakon že v svoji 44. izdaji. Pravilo-

ma se dogaja 2. majski vikend v Zagrebu (FERI) in ima vedno mednarodni značaj.

Od slovenskih dogodkov je Bojan Ekselenski, poleg Fanfesta, na kratko predstavil še dva slovenska dogodka, festival Meeteorita in Na meji nevidnega.

Na koncu je sledila predstavitev mednarodnega regionalnega razpisa Krononavt, ki se je podaljšal za eno leto.

Popoldanski program se je začel ob 16 uri v Knjigarni in antikvariatu Antika.

Predstavitve je bila namenjena kratkemu pregledu Supernov 12 in 13 ter festivalskemu razpisu, ki je del Supernove 13. Za Fanfest 6 sta bila dva mednarodna razpisa – **Kaj, če so vse teorije zarote čista resnica in Pravljična bitja iz središča Zemlje.**

Jakob Konda je predstavil svoj projekt **Skrivnost srži**. Založba Primus je izdala prva dva dela sage, čakamo še na tretjega.

Osrednji dogodek festivala se je, tradicionalno, dogajal v Celjski kulturnici s pričetkom ob 19h.

Prireditve je začela Mateja Mohorko z občutenim branjem kratke proze in poezije iz Supernove 13. Matej Krajnc je program dopolnil z glasbenim vložkom.

Tihomir Jovanović Tika, Andrej Iva-

nuša in Bojan Ekselenski so predstavili srbsko izdajo moderne slovenske antologije Svedočenja stranih svetova.

Bojan Ekselenski je predstavil festivalski razpis za Fanfest 7 – Prvi stik v Celju.

Po zadnjem bralnem premoru je glavni gost, prof. dr. Zoran Živković predstavil svoje zadnje prozno delo, ki je najprej izšla na angleškem in ameriškem trgu, kjer je prejela izredno laskave kritike. Tik pred Fanfestom je izšla tudi srbska izdaja, kmalu sledijo izdaje v še več jezikih.

Po predstavitvi knjige je prof. Živković predstavil pomen Odiseje 2001, ki je izredno pomembno delo za razvoj znanstvene fantastike, saj je vrhunsko prikazala ogromno idej, ki šele postajajo aktualne (AI, transhumanizem, prvi stik ipd.).

Festivalski dan se je zaključil z družabnim večerom.

V nedeljo je bil samo še zaključek festivala za tuje goste, ki so si pod strokovnim vodstvom g. Staneta Rozmana, direktorja Pokrajinskega muzeja ogledali celjsko znamenitost – Mesto pod mestom in zgodovino mesta.

Začrtana je bila tudi vsebina Fanfesta 7, ki bo predvidoma tretji vikend oktobra.

***

38. slovenski knjižni sejem

Bojan Ekselenski je v okviru Celjskega literarnega društva sodeloval na največjem knjižnem dogodku v Sloveniji.

Po dveh virtualnih izdajah je bil osrednji slovenski knjižni dogodek, 38. Slovenski knjižni sejem (SKS), znova v fizični obliki. Organizatorju gre vsa pohvala za izvedbo na Gospodarskem razstavišču Ljubljana, kamor sejemska prireditelj tudi sodi. Celjsko literarno društvo je imelo svoj knjižni kotic v zračni in svetli Stekleni dvorani. Pravo olajšanje naproti »mučilnice« v peklenem podzemlju Cankarjevega doma.

Druge pomembna podrobnost je bilo parkirišče. Za razstavljalce, ki so naročili parkirni prostor, so uredili poseben varovani del parkirišča, ki se je držal Steklene dvorane. Ergonomično.

Misija CLD na SKS se je za Andreja in Bojana začela v ponedeljek, 21. 11., ko sta pripravila stojnico. Prvi dan so se skozi sejem sprehodili samo gostje otvoritvene slovenskosti.

Sejem za javnost je potekal od torka, 22. 11., do nedelje 27. 11. Organizacija postavitve razstavljalcev je bila narejena tako, da so obiskovalke in obiskovalci šli skozi celoten sejem, mimo vseh sodelujočih, saj je bilo vse v isti ravni (še pomnite sejem v treh etažah v Cankarjevem domu?). To se je izredno poznalo na obisku in tudi prometu. Po oceni organizatorja je sejem obiskalo 45.000 ljudi, praktično vsi so šli mimo vseh stojnic. Dežurni na stojnici smo to doživeli v obliki neprestane komunikacije s publiko, včasih je bila prava gneča. Ni se zgodilo, da bi samevali.

V nedeljo, 27. 11. je sejem zaprl svoja vrata in uspešna misija se je zaključila. Kakšne posebne analize ni bilo potrebno delati, saj so bile že na prvi pogled odključane vse postavke, ki definirajo uspešnost udeležbe.

Ta prva novodobna izvedba (knjižni sejem se je začel na Gospodarskem razstavišču) knjižnega sejma zasluži vso pohvalo. Celjsko literarno društvo je bilo na sejmu edino ljubiteljsko literarno društvo in je lahko ponosni na izjemno širok nabor publikacij, ki jih ponuja društvo in sodelujoči na stojnici. Stojnico je obiskalo zagotovo nekaj 1000 ljudi z različnimi literarnimi okusi. Najlepše je, ko pride nekdo, ki pozna dela avtorja na stojnici in bi rad še druga dela. Tudi društvo je precej prepoznavno, saj se je udeleževalo sejma tudi v Cankarjevem domu in sodelovalo na obeh izključno virtualnih izvedbah.

Na stojnici so dežurali Andrej Ivanuša, Mateja Mohorko, Milena Šimunič, Štefan Šimunič, Nuša Ilovar, Anica Ilovar, Mateja Janžovnik in Bojan Ekselenski.

Seveda se moramo zahvaliti za finančna sredstva, ki so omogočila izvedbo udeležbe na sejmu. To so Mestna občina Celje, Cinkarna Celje d. d., ZKD Celje in JSKD (OI Celje).

Bojan Ekselenski se je na sejmu poslužil zabavnega promocijskega prijema. Brezplačno je delil knjige Vitezi in Čarovniki: Indigo novi svetin Atlantida: Imperij sončnega boga vsem, ki so pokazali zanimanje za fantazijsko književnost. Knjigi iz leta 2012 in 2015 skoraj nima smisla prodajati, lahko pa kot darilo služi za odlično promocijo sodobne slovenske fantastike.

Vsekakor je veliko pozornosti požela tudi Magijska gimnazija Lubliana, ki je praktično pošla. Padla so tudi vprašanja o nadaljevanju.

Popolnoma je pošla tudi najpomembnejša knjiga sage Vitezi in Čarovniki – Vzpon indigo otrok. Bojan je pripravil osveženo izdajo z dodatnim poglavjem in malce širšim naborom dodatkov.

Pripravljena je tudi osvežena izdaja Atlantide ...

***

Bojan Ekselenski v družbi (i)legalnega migranta Yode.

Kolofon

Galaktični glasnik

ISSN 2820 4808

Brezplačna revija za promocijo kakovostne fantazijske književnosti
Copyright 2022 Bojan Ekselenski, vse pravice pridržane.

Prelom in oblikovanje

Bojan Ekselenski

Založnik

Bojan Ekselenski, samozaložba (<http://samozalozba.eu>)

Naslov uredništva

Bojan Ekselenski, Ljubljanska cesta 5A, 3000 Celje
(bojan.ekselenski@samozalozba.eu)

Revija je natisnjena s finančno podporo Mestne občine Celje

V Celju, marec 2023, naklada 100 izvodov

Tisk

Grafika Gracer d. o. o.

Bojan Ekselenski

Zdravje je največji zaklad

Rad bi videl še kaj več od njive ... Mati so mi rekli, da je zdravje največji zaklad. Ja, lahko je govoriti mlademu človeku, ki še nikoli ni bil niti resno prehlajen in pozna samo delo na zemlji. A imel sem svoje sanje.

Puf!

Znašel sem se sredi metropole. Zrl sem v neskončne nebotičnike. Vsak je bil pravzaprav velik reklamni pano. Kaj ljudje vidijo skozi okna, prekrita z reklamnimi panoji?

Vsi so me čudno gledali. Še sam sem se pogledal. Vsi so imeli preko ust maske, roke orokavičene in oči zakrite z velikimi temnimi očali, plastično sijoči plašči so s kapuco prekrivali glave in segali do tal. Videl sem samo malce blede kože okoli obraza. Moje zdrajsane farmarke in flanelasta srajca so izpadli skrajno čudno ob njihovih bleščečih plastičnih opravah. Zaslišal sem žvižg in ob meni se v hipu znašli trije popolnoma identični možici:

»Od kod ste?« so ubrano vprašali.

Presenečeno sem vrtil oči okoli sebe in zadel me občutek drugačnosti. Kot bi se hotel prepričati, sem šel z dlanjo preko ust. *Brez maske*. Zatem sem potipal še oči. *Brez očal*. In ja, tudi rokavic nisem imel, pa še lasje so mi prosto vihrali v vetru.

Dvignil sem roke, pač univerzalni znak predaje.

Eden od uniformiranih možicev je potegnil knjigo in vanjo nekaj zabeleži:

»Morali vas bomo pospremiti do Komisije.«

»Kakšne komisije?« me je zanimalo.

»Kršite odlok o ukrepih za javno zdravje. Kako ste sploh prišli sem? Čudno, da vas že prej niso ustavili!«

Zmedeno sem zrl okoli sebe:

»To bi tudi jaz rad vedel.«

Od nekod pripelje vozilo in možici me vljudno, a odločno porinili v zadnji del. Očitno je šlo za nekakšno policijsko vozilo.

Ustavili smo se na parkirišču pred

veliko stolpnico. Preden so me spustili, so predme vrgli razpršilko, plastična oblačila, masko, rokavice in očala:

»Razkužite se in si tole nadenite. Hitro! Svoja kužna oblačila dajte v škatlo!« sem čutil nestrpnost v njihovih glasovih.

Oblekel sem, kar so mi dali. *Kakšna kužna oblačila neki?* Ko sem zložil svoja oblačila v plastično škatlo, jo je eden od njih sunkovito pograbil, zaprl in pritisnil na rdeč gumb. Zaslišal se je »pssss«. Potem si je mrzlično razkužil orokavičene roke.

»Upam, da mi boste moje vrnil,« sem se kisló nasmehnil.

Spremljali so me do dvigala in potem po hodniku mimo množico enakih vrat. Vse, katere smo srečali, so imeli enake maske, očala, rokavice in plastične plašče.

Porinili so me v eno od teh enakih pisarn. Na koncu pisalne mize je sedel enak možic, z enako opravo:

»Vi ste torej vsiljivec, ki se je kar pojavil in nam podrl red.«

Skomignil sem z rameni.

»Ste vedeli, da ste prvi prekrškar v zadnjih petih letih?«

»Kakšen prekrškar?«

»Sprehajali ste se brez predpisane obvezne zaščitne opreme.«

»Ne razumem.«

»Kje ste živeli zadnjih sedem let od razglasitve epidemije?« in spremljevalec mu je podal knjižico, ki jo površno preleti:

»Pri sebi nimate obvezne cepilne knjige, s svojim obnašanjem ste grobo kršili odlok o javnem zdravju.«

»O kakšni epidemiji govorite?«

Uradnik vzdihne:

»Epidemiji virusa.«

»Kakšnega virusa?«

Možic živčno odvrne:

»Virusa pač ... Kršili ste odlok o javnem zdravju! To je vse, kar morate vedeti.«

Oblila me je vročica.

S knjigo pod pazduho sem stopil skozi vrata na verando in z očmi pobožal veliko koruzno polje.

Rad imam delo na zemlji.

***